

Klasa: 350-02/12-02/01

Urbroj: 5030105-12-2

Zagreb, 29. veljače 2012.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog odluke o donošenju Prostornog plana Nacionalnog parka Sjeverni Velebit

Na temelju članka 100. stavka 2. Zakona o prostornom uređenju i gradnji (Narodne novine, br. 76/2007, 38/2009, 55/2011 i 90/2011), članka 69. stavka 2. Zakona o zaštiti prirode (Narodne novine, br. 70/2005, 139/2008 i 57/2011) i članka 129. stavka 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora, Vlada Republike Hrvatske podnosi Prijedlog odluke o donošenju Prostornog plana Nacionalnog parka Sjeverni Velebit.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Ivana Vrdoljaka, ministra graditeljstva i prostornoga uređenja, Anku Mrak-Taritaš, zamjenicu ministra graditeljstva i prostornoga uređenja i Danijela Meštrića, pomoćnika ministra graditeljstva i prostornoga uređenja.

PREDSJEDNIK

Zoran Milanović

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**PRIJEDLOG ODLUKE O DONOŠENJU PROSTORNOG PLANA
NACIONALNOG PARKA SJEVERNI VELEBIT**

Zagreb, veljača 2012.

Na temelju članka 100. stavka 2. Zakona o prostornom uređenju i gradnji („Narodne novine“, br. 76/07., 38/09., 55/11. i 90/11.) i članka 69. stavka 2. Zakona o zaštiti prirode („Narodne novine“, br. 70/05., 139/08. i 57/11.), Hrvatski sabor na sjednici _____, donio je

ODLUKU

O DONOŠENJU PROSTORNOG PLANA NACIONALNOG PARKA SJEVERNI VELEBIT

I.

Donosi se Prostorni plan Nacionalnog parka Sjeverni Velebit (u daljnjem tekstu: Plan).

II.

Plan je sastavni dio ove Odluke, a sastoji se od knjige I. i knjige II. i to:

KNJIGA I. - Tekstualni dio Plana:

- Odredbe za provođenje Plana
- Obrazloženje Plana
- Grafički dio Plana:

Kartografski prikazi u mjerilu 1: 25 000:

1. Korištenje i namjena prostora
2. Infrastrukturni sustavi i mreže
- 3.a. Uvjeti korištenja i zaštite prostora
 - Zaštita prirodnih vrijednosti
 - Zaštita kulturnih dobara
- 3.b. Uvjeti korištenja i zaštite prostora
 - Zone zaštite prirode

Kartografski prikaz u mjerilu 1: 2 000:

4. Detaljni uvjeti uređenja prostora lokaliteta Alan

KNJIGA II. - Obvezni prilozi

III.

Plan je izrađen u 7 (sedam) izvornika, ovjerenih potpisom predsjednika Hrvatskog sabora i pečatom Hrvatskog sabora, koji se čuvaju u Hrvatskom saboru (jedan primjerak), ministarstvima nadležnima za poslove prostornog uređenja (dva primjerka) i za poslove zaštite prirode (dva primjerka), Zavodu za prostorno uređenje Ličko-senjske županije (jedan primjerak) te Javnoj ustanovi Nacionalni park Sjeverni Velebit (jedan primjerak).

IV.

Svi prostorni planovi koji važe unutar obuhvata ovoga Plana moraju se uskladiti s ovim Planom.

V.

Odredbe za provođenje Plana sastavni su dio ove Odluke i objavljuju se u „Narodnim novinama“.

VI.

Ova Odluka stupa na snagu osmoga dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

Klasa: _____

Urbroj: _____

Zagreb, _____

HRVATSKI SABOR
Predsjednik
Hrvatskoga sabora

_____, v. r.

OBRAZLOŽENJE

Predmetnom Odlukom predlaže se donošenje Prostornog plana Nacionalnog parka Sjeverni Velebit (Plan) čija je obveza donošenja propisana odredbom članka 100. stavka 2. Zakona o prostornom uređenju i gradnji („Narodne novine“ br. 76/07., 38/09., 55/11. i 90/11.) i članka 69. stavka 2. Zakona o zaštiti prirode («Narodne novine» br. 70/05., 139/08. i 57/11.).

Predmetni Plan prošao je postupak javne rasprave. Javna rasprava o prijedlogu Prostornog plana Nacionalnog parka Sjeverni Velebit objavljena je u „Narodnim novinama“ br. 78/11. od 08. srpnja 2011. godine (Oglasni dio, Objave), Vjesniku od 09. i 10. srpnja 2011. godine, na Radio Senju i web stranici Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, sadašnjem Ministarstvu graditeljstva i prostornoga uređenja, sukladno Zakonu o prostornom uređenju i gradnji. Javni uvid održan je u vremenu od 19. srpnja 2011. do 18. kolovoza 2011. godine u prostorijama Javne ustanove Nacionalni park Sjeverni Velebit u Krasnu. Javno izlaganje prijedloga Plana održano je 26. srpnja 2011. godine u Krasnu. Primjedbe i prijedlozi na prijedlog Plana upisivani su u knjige primjedbi na mjestu javnog uvida ili su dostavljeni poštom. U tijeku javne rasprave primjedbe je dostavilo ukupno 10 subjekata, a ukupno je evidentirano 128 primjedbi. Od ukupnog broja primjedaba 76 je prihvaćeno, 9 je djelomično prihvaćeno, za 40 se daje tumačenje, a 3 primjedbe nisu prihvaćene.

Plan je raspravljan na 145. i 146. sjednici Savjeta prostornog uređenja Države (Savjet) održanim 06. i 07. srpnja te sjednici održanoj 18. listopada 2011. godine. Savjet je uvažavajući izrađeno Izvješće o javnoj raspravi pozitivno ocijenio Plan. Na izrađeni Nacrt konačnog prijedloga Plana Ministarstvo je zatražilo i dobilo suglasnosti i mišljenja od Ministarstva kulture, Uprave za zaštitu prirode i Uprave za zaštitu kulturne baštine, Ministarstva obrane Republike Hrvatske, Uprave za materijalne resurse te Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja.

Zakonom o proglašenju Nacionalnog parka „Sjeverni Velebit“ („Narodne novine“ br. 58/99.) proglašeno je područje unutar granice Parka prirode „Velebit“, u ukupnoj površini od 109 km², Nacionalnim parkom „Sjeverni Velebit“.

Elaborat Plana sastoji se od tekstualnog i grafičkog dijela s time da će se u „Narodnim novinama“ zbog opsežnosti dokumentacije objaviti samo Odluka o donošenju i Odredbe za provođenje Plana, a ostali, tekstualni i grafički dijelovi Plana čuvaju se u Hrvatskom saboru, Ministarstvu graditeljstva i prostornoga uređenja, Zavodu za prostorno uređenje Ličko-senjske županije, Ministarstvu zaštite okoliša i prirode, Ministarstvu kulture i Javnoj ustanovi Nacionalni park Sjeverni Velebit.

Zainteresirane osobe mogu u Ministarstvu graditeljstva i prostornoga uređenja, Zavodu za prostorno planiranje, od dana stupanja na snagu ove Odluke izvršiti uvid u gore navedene dijelove Plana koji se neće objaviti, te dobiti potrebne izvode iz Plana. Elaborat Plana objaviti će se na web stranici Ministarstva graditeljstva i prostornoga uređenja, www.mgipu.hr.

Stupanjem na snagu ove Odluke obvezuju se jedinice lokalne samouprave uskladiti s ovim Planom sve prostorne planove na području obuhvata Nacionalnog parka Sjeverni Velebit u dijelu u kojem nisu usklađeni.

ODREDBE ZA PROVOĐENJE PLANA

1. OPĆE ODREDBE I CILJEVI UREĐENJA PROSTORA

Članak 1.

(1) Prostorni plan Nacionalnog parka Sjeverni Velebit (u daljnjem tekstu: Plan) je dugoročan dokument prostornog uređenja na temelju kojeg će se provoditi uređenje, korištenje i zaštita prostora na području određenom granicama Nacionalnog parka Sjeverni Velebit (Zakon o proglašenju Nacionalnog parka Sjeverni Velebit, „Narodne novine“, br. 58/99.).

(2) Planom se na temelju vrednovanja prirodnih i stvorenih sastavnica prostora te ocjeni mogućnosti korištenja prostora određuju ciljevi prostornog uređenja, organizacija i namjena prostora, uvjeti korištenja i zaštite prostora s uvjetima izgradnje i provođenja drugih zahvata u prostoru kao i druge mjere kojima se unapređuje prostor i okoliš.

Članak 2.

(1) Područje Nacionalnog parka (u daljnjem tekstu: Park) određuje se kao izuzetno vrijedno u cjelini te se primjenjuju mjere zaštite sukladno kategoriji nacionalni park, a pojedini dijelovi Parka zaštićeni su kao: strogi rezervat, posebni floristički rezervat i spomenik parkovne arhitekture.

(2) Svi zahvati u prostoru moraju biti svedeni na minimum koji je nužan za funkcioniranje Parka kao područja posjećivanja, istraživanja, edukacije i ograničenih gospodarskih djelatnosti.

(3) Sadržaji koji nisu i ne moraju biti u Parku smještavaju se rubno, u bližim naseljima i unutar Parka prirode Velebit.

Članak 3.

(1) Opći ciljevi prostornog uređenja su kako slijedi:

- prostorno planskim mjerama osigurati zaštitu prirodnih i stvorenih vrijednosti prostora, očuvati i unaprijediti kvalitetu okoliša
- omogućiti odvijanje znanstveno obrazovne i kulturno-odgojne funkcije Parka
- omogućiti primjereno prirodnim značajkama odvijanje turističke funkcije prvenstveno organiziranim i kontroliranim posjećivanjem i razgledavanjem u skladu s kapacitetom i značajkama pojedinih prostornih cjelina, te pružanjem odgovarajućih pratećih usluga
- vlasnicima posjeda omogućiti bavljenje tradicijskim oblicima djelatnosti poljoprivrede, stočarstva i ekološke proizvodnje hrane primjerene području
- utvrditi moguće intervencije u prostoru, prvenstveno obnovu, rekonstrukciju postojećih zgrada te građenje novih zgrada u svrhu posjećivanja i njihovog korištenja, a iznimno i drugih zgrada/građevina u skladu s ovim Odredbama.

(2) Opći ciljevi ostvarivat će se provedbom ovog Plana, primjenom posebnih propisa i provedbenim aktima za pojedinačne zahvate u prostoru pri čemu se svaki zahvat ili korištenje površina mora uskladiti s uvjetima i interesima zaštite prirodnih i kulturnih vrijednosti.

(3) Posebni ciljevi i prioriteti odnose se na intervencije na zgradama i prostorima radi unapređenja sustava posjećivanja na način da se izbjegnu mogući negativni utjecaji na okoliš takvih zahvata u sklopu upravljanja Parkom.

2. RAZGRANIČENJE PROSTORA PREMA NAMJENI, ZNAČAJKAMA I KORIŠTENJU

2.1. RAZGRANIČENJE PROSTORA PREMA NAMJENI I KORIŠTENJU

Članak 4.

(1) Određuje se namjena i korištenje površina prikazanih u kartografskom prikazu br. 1. Korištenje i namjena prostora (u mjerilu 1:25 000), a kako slijedi:

A. Osnovna namjena prostora

- šume posebne namjene
- travnjaci - pašnjaci i livade (poljoprivredne površine)
- gole stijene i točila, kamenjar
- zone s ostacima tradicijske gradnje (stočarski stanovi, gospodarske zgrade, suhozidi, šterne i dr.)
- zone zatečene izgradnje (sanacija prema ovim Odredbama - zgrade povremenog boravka)
- botanički vrt

B. Sustav posjećivanja

- ulazi u Park (glavni/sekundarni)
- zone intenzivnog posjećivanja
- ulazno - recepcijski i informacijski lokaliteti
- poučne zone
- planinarske zgrade (dom, kuća, sklonište)
- šumarske zgrade (lugarnice, bivše staje)
- meteorološka postaja i opservatorij
- ostale zgrade u sustavu posjećivanja

C. Pojedinačni elementi prostora, zgrade i sadržaji unutar površina osnovne namjene

- kapela
- lokva
- izvor
- vodosprema/šterna
- osmatračnica
- vidikovac

D. Prometnice

- županijska cesta
- lokalna cesta
- nerazvrstane ceste
- poučna planinarska staza - Premužićeva staza
- ostale planinarske staze
- biciklističke rute
- parkiralište
- građevine i koridori ostale infrastrukture.

(2) Područje posjećivanja je prostor s više funkcija i zgrada te intenzivnim korištenjem otvorenog prostora, a lokaliteti su pojedinačne zgrade ili sklopovi zgrada. Područja i lokaliteti su određeni kao postojeći u okviru kojih se omogućava rekonstrukcija i uređenje novih sadržaja.

2.2. RAZMJETAJ SADRŽAJA U PROSTORU

Članak 5.

(1) Razmjetaj sadržaja u prostoru određen je kao područje i lokaliteti, a prikazani su u kartografskom prikazu br. 1. Korištenje i namjena prostora (u mjerilu 1:25 000).

(2) **Ulazni lokaliteti** mogu imati slijedeće sadržaje:

- naplatu ulaznica
- informacijsku točku
- suvenirnicu, izložbeni prostor
- manju „ambulantnu“ ugostiteljsku uslugu
- sanitarni prostor
- govornicu mobilne telefonije
- prostor za odmor i okupljanje/edukacija na otvorenom (nadstrešnice)
- prostorije nadzorne službe Parka i službe spašavanja
- parkiralište i druge sadržaje potrebne za rad Javne ustanove Parka.

Glavni ulazi su:

- Babić Siča
- Štirovača
- Alan.

Sekundarni ulazi su:

- Ledena draga
- Begovača
- Mrkvište
- Velike Brisnice
- Gornja Klada.

(3) Glavni ulazi sadrže minimalno slijedeće funkcije: naplata ulaznica, informacijska točka, sanitarije, parkiralište, nadzornička postaja. Sekundarni ulazi sadrže minimalno info točku, i prostor za odmor posjetitelja (nadstrešnica, klupe).

Ulazne i prateće funkcije uređuju se u postojećim zgradama i na prostoru neposredno uz njih, a parkirališni prostor mora se urediti uz postojeću javnu prometnicu na površini koja nije obrasla šumom.

(4) Sadržaj pojedinih ulaznih lokaliteta definirat će se Planom upravljanja, odnosno uvjetima nadležnog resora. Površina je definirana sadržajima. Oblikovanje je potrebno prilagoditi krajobrazu i lokalnim uvjetima, te osobito koristiti tradicijski materijal.

(5) **Zone intenzivnog posjećivanja** obuhvaćaju veće površine i komplekse sa svim sadržajima posjećivanja te okupljanja većeg broja posjetitelja uz odvijanje odgovarajućih aktivnosti prema posebnom programu i uvjetima Javne ustanove Nacionalnog parka Sjeverni Velebit:

- Zavižan - planinarski dom s ulaznim prostorom Botaničkog vrta, kapelom te pratećim zgradama
- Štirovača - izletišta sa smještajnim i pratećim zgradama/objektima oivičeno rubom šume
- Alan - planinarski dom, zatečene zgrade i sadržaji u okolici
- Lubenovac - zaštićena zona zaštite ruralne cjeline s planinarskom kućom i sadržajima u funkciji Javne ustanove.

(6) **Ostali lokaliteti i pojedinačne zgrade/građevine** smješteni su u sklopu posjetiteljskih i ulaznih zona ili izdvojeno, a kako slijedi:

- postojeća meteorološka postaja u sklopu lokaliteta Zavižan
- planinski meteorološki opservatorij na području Zavižana
- planinarske zgrade: Rossijeva koliba-sklonište, planinarska kuća Lubenovac
- šumarske zgrade (postojeće lugarnice, šumarske kuće, staje, botanička stanica)
- ostale zgrade za upravljanje Parkom
- vidikovci
- osmatračnica
- poučne zone prema kartografskom prikazu br. 1. Korištenje i namjena prostora.

(7) **Oprema uz staze i na posebno određenim mjestima:**

- putokazi
- oznake
- informacijske table
- poučne table
- sanitarni čvorovi
- odmorišta; drvene klupe, nadstrešnice, oznake i dr.

Mjesta postavljanja opreme odredit će se Planom upravljanja, a oblici i materijali odredit će se jedinstvenim programom za područje cijelog Parka.

2.3. RAZGRANIČENJE PROSTORA U ODNOSU NA ZAŠTITU I POSEBNE VRIJEDNOSTI PRIRODE

Članak 6.

(1) Planom se razgraničavaju površine i pojedinačni lokaliteti u skladu s Stručnom podlogom zaštite prirode, odnosno prema aktu o proglašenju zaštićenog područja, a što je prikazano u kartografskom prikazu br. 3.a. Uvjeti korištenja i zaštite prostora - Zaštita prirodnih vrijednosti - Zaštita kulturnih dobara (u mjerilu 1:25 000) i 3.b. Uvjeti korištenja i zaštite prostora - Zone zaštite prirode (u mjerilu 1:25 000).

(2) Zonama zaštite prirode određene su slijedeće zone i podzone:

- **zona stroge zaštite (1):**
podzone: **1a - zona najstrože zaštite** (Hajdučki i Rožanski kukovi)
1b - zona vrlo stroge zaštite.
- **zona aktivne zaštite (2)**
- **zona korištenja (3)** - zona rekreacije i turističke infrastrukture (Mali Lom, Veliki Lom, Alan, Rossijeva koliba, Botanički vrt, Zavižan, Štirovača, Veliki Lubenovac).

(3) Površine pojedinih zona:

šifra zone	zona	površina (ha)	% ukupne površine Parka
1a	najstroža zaštita	1.258,14	11,28
1b	vrlo stroga zaštita	8.406,21	75,38
1	stroga zaštita	9.664,35	86,66
2	aktivna zaštita	1.434,88*	12,87
3	korištenje	52,59*	0,47

* Zadnji dostavljeni podaci.

(4) Zone niže zaštite mogu se prevesti u zonu više na temelju istraživanja i stručne podloge.

Članak 7.

Područje Parka u cjelini je krajobrazna jedinica „vršni pojas Velebita“ s posebno istaknutim krajobraznim cjelinama kako slijedi:

- krški reljefni oblici
- šire zavižansko područje
- Premužičeva staza
- tamne šumovite dulibe
- kultivirani travnjaci okruženi šumom
- šumsko područje Štirovača
- vidikovci.

Članak 8.

Unutar granica Parka nalaze se lokaliteti zakonski zaštićeni kao zaštićena područja prema važećem Zakonu o zaštiti prirode:

- Hajdučki i Rožanski kukovi - strogi rezervat
- Zavižan-Balinovac-Zavižanska kosa - posebni floristički rezervat
- Visibaba - posebni floristički rezervat

- Velebitki botanički vrt - spomenik parkovne arhitekture.

Članak 9.

(1) Nacionalni park Sjeverni Velebit u cijelosti se nalazi unutar Ekološke mreže Hrvatske, ujedno je i potencijalno područje ekološke mreže EU Natura 2000 kao Važno područje za divlje svojte i stanišne tipove i Međunarodno važnog područja za ptice, a određeno je i 9 manjih Važnih područja za divlje svojte i stanišne tipove.

(2) Pojedina manja Važna područja za divlje svojte i stanišne tipove:

- Visibaba
- Zavižan-Balinovac-Zavižanska kosa
- Hajdučki i Rožanski kukovi
- Štirovača
- Borovi vrh
- Štirovača-cret
- Slovačka jama
- sustav Lukina jama-Trojama
- Jama II kod Velikih Brisnica.

Članak 10.

U skladu sa Stručnom podlogom zaštite prirode izrađenom za Plan kao prirodna obilježja prostora definirana su:

- krajobrazna obilježja
- geološka obilježja područja
- hidrologija i geologija
- staništa
- stanišni tipovi (prirodna i poluprirodna)
- divlje svojte
- biljke
- gljive
- životinje (beskralježnjaci i kralježnjaci).

U istoj Stručnoj podlozi analizirana je i ugroženost, rijetkost i zakonska zaštita prirodnih obilježja prostora.

Članak 11.

(1) Ovim Planom, a u skladu sa Stručnom podlogom određuju se detaljnije:

Ugrožena i rijetka staništa, tipovi staništa:

- prirodna staništa: šumska staništa, podzemna staništa, staništa stijena i točila, vodena staništa (izvori, povremeni i stalni vodotoci, povremene stajačice)
- poluprirodna/antropogeno uvjetovana staništa: travnjaci i dio vodenih staništa.

(2) Prema karti staništa utvrđeno je 26 različitih tipova staništa.

(3) Prema nacionalnoj klasifikaciji 19 tipova staništa je ugroženo. Rijetki i ugroženi tipovi staništa prekrivaju 99,87% površine obuhvata Plana odnosno površine Nacionalnog parka Sjeverni Velebit, a kako slijedi :

- površinske kopnene vode i močvarna staništa
- neobrasle i slabo obrasle kopnene površine
- travnjaci, cretovi i visoke zeleni
- šikare
- šume
- podzemlje.

(4) Ugrožene i zaštićene svojte:

Na prostoru Parka zabilježen je velik broj strogo zaštićenih svojti biljaka, gljiva i životinja. Inventarizacija je i dalje u tijeku.

2.4. PODRUČJA I LOKALITETI ZAŠTITE KULTURNIH DOBARA

Članak 12.

(1) Sva kulturna dobra kao i evidentirana dobra lokalne vrijednosti koja sudjeluju u prepoznatljivosti prostora i koja treba štiti na lokalnoj razini prikazana su na kartografskom prikazu br. 3.a. Uvjeti korištenja i zaštite prostora - Zaštita prirodnih vrijednosti - Zaštita kulturnih dobara (u mjerilu 1:25 000).

(2) Inventarizacija i klasifikacija kulturnih dobara na području Parka obavljena je sukladno Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara Republike Hrvatske.

Plan zaštite kulturnih dobara

Članak 13.

(1) Kulturna dobra su:

- spomenička područja i cjeline: povijesne ruralne cjeline, arheološki lokaliteti i zone
- pojedinačna nepokretna kulturna dobra: povijesne građevine, spomenici tehničke kulture, memorijalne građevine.

(2) Detaljna inventarizacija pojedinih lokaliteta prikazana je u tablici.

(3) Tabelarni pregled

Tumač oznaka

KTO KARTOGRAFSKA OZNAKA	SZ STANJE ZAŠTITE	VZ VALORIZACIJA	PMZ PRIJEDLOG MJERA ZAŠTITE
AL - Arheološki lokalitet	R - Registracija	1 - Nacionalni značaj	R - Registracija
AP - Arheološko područje	P - Preventivna zaštita	2 - Regionalni značaj	P - Preventivna zaštita
RC - Seosko naselje	E - Evidencija	3 - Lokalni značaj	ZPP - Zaštita prostornim planom
GS - Graditeljski sklop	N - Nije evidentirano	Ø - nije utvrđen	
SG - Sakralna građevina			
CG - Civilna građevina			

Sva kulturna dobra prikazana su na kartografskom prikazu br. 3.a. Uvjeti korištenja i zaštite prostora - Zaštita prirodnih vrijednosti - Zaštita kulturnih dobara (u mjerilu 1:25 000), kao i evidentirana dobra lokalne vrijednosti koja sudjeluju u prepoznatljivosti prostora i koja treba štiti na lokalnoj razini.

Popis nepokretnih kulturnih dobara Spomenička područja i cjeline

1. POVIJESNE RURALNE CJELINE

RB	Kulturno dobro	Lokalitet /Vrsta	KTO	SZ	VZ	PMZ
1	Mirovo	Ostaci stanova, suhozidi, velika šterna	RC 01	E	2	R
2	Lubenovac	Veliki Lubenovac, Ruja, temelji planinarskog doma, ostaci stanova	RC 02	P	2	R
3	Struge - Zelengrad	Ostaci stanova	RC 03	N	2	R
4	Zavižan	Planinarski dom, botanički vrt, Icinac, Debela Kosa, Grgaševo Selište, Vukušić Kantunište, ostaci stanova	RC 04	N	2	ZPP
5	Alan	Ostaci stanova, obnovljene vikendice, žičara	RC 05	E	2	ZPP
6	Štirovača	Lugarnica, izletišta, parkirište	RC 06	E	2	ZPP
7	Zabudim	Ostaci stanova, šterni i suhozida	RC 07	N	3	ZPP
8	Dundović Pod	Ostaci stanova, šterni i suhozida	RC 08	E	3	ZPP

9	Vujinac	Ostaci stanova, šterni i suhozida	RC 09	N	3	ZPP
10	Ripište	Ostaci stanova, šterni i suhozida	RC 10	N	3	ZPP
11	Vukušić Duliba	Ostaci stanova, šterni i suhozida	RC 11	N	3	ZPP
12	Miškulinska Duliba	Ostaci stanova, šterni i suhozida	RC 12	N	3	ZPP
13	Jukić Duliba	Ostaci stanova, šterni i suhozida	RC 13	N	3	ZPP
14	Legačka Duliba	Ostaci stanova, šterni i suhozida	RC 14	N	3	ZPP
15	Borove Vodice	Ostaci stanova, šterni i suhozida,	RC 15	N	2	ZPP
16	Modrić Dolac	Ostaci stanova, šterni i suhozida	RC 16	E	3	ZPP
17	Paljež	Ostaci stanova, šterni i suhozida	RC 17	E	3	ZPP
18	Žive Vodice	Ostaci stanova, lokve, suhozidi	RC 18	E	3	ZPP
19	Ječmište - Podgora	Ostaci stanova, šterni i suhozida	RC 19	N	3	ZPP
20	Zlatkina Njiva	Ostaci stanova, šterni i suhozida	RC 20	N	3	ZPP
21	Markov Kuk	Ostaci stanova, šterni i suhozida	RC 21	N	3	ZPP

2. ARHEOLOŠKI LOKALITETI I ZONE

RB	Kulturno dobro	Lokalitet	KTO	SZ	VZ	PMZ
1	Grčko ili rimsko groblje	Lubenovac	AL 01	E	3	ZPP
2	Tursko groblje	Plan (Pandorina ili Kladska)	AL 02	E	2	ZPP
3	Turska vrata		AL 03	E	3	ZPP
4	Crikvena		AL 04	E	3	ZPP
5	Stražbenica		AL 05	E	3	ZPP
6	Grčki zid	Dundović podkuk - Ježev Brig - Veliki Alan	AL 06	E	2	R
7	Povijesna cesta	Lubenovačka Ruja - Careva kuća	AL 07	E	3	ZPP

Pojedinačna kulturna dobra i njihovi sklopovi

1. GRAĐEVINE

RB	Kulturno dobro	Lokalitet	KTO	SZ	VZ	PMZ
1	Kapela sv. Ante	Zavižan	SG 01	N	3	ZPP
2	Rossijeva koliba	Premužićeva staza	CG 01	N	3	ZPP
3	Planinarski dom	Zavižan	CG 02	N	3	ZPP
4	Planinarski dom	Alan	CG 03	N	3	ZPP

2. SPOMENICI TEHNIČKE KULTURE - CESTE

RB	Kulturno dobro	Lokalitet	KTO	SZ	VZ	PMZ
1	Premužićeva staza	Zavižan - Baške Oštarije	CG 04	R	1	R
2	Povijesna cesta	Štirovača - Jablanac	CG 05	E	2	P
3	Cesta Marije Terezije (cesta jarbola)	Stinica - Dundović Pod - Rujica - Ježev Brig - Mirovo - Dundović Padež - Kosinj (Pazarište)	CG 06	E	2	P

3. SPOMENICI TEHNIČKE KULTURE - VODOOPSKRBNE ZGRADE

RB	Kulturno dobro	Lokalitet	KTO	SZ	VZ	PMZ
1	Velika šterna	Mirovo	VO 01	N	3	ZPP
2	Lubenovačka ruja	Lubenovac	VO 02	N	2	ZPP
3	Bunari	Žive Vodice	VO 03	N	2	ZPP
4	Lokva	Borove Vodice	VO 04	N	2	ZPP

4. MEMORIJALNE GRAĐEVINE

RB	Kulturno dobro	Lokalitet	KTO	SZ	VZ	PMZ
1	Spomenik partizanskom odredu	Alan	MO 01	N	∅	ZPP
2	Spomeničko mjesto	Alan	MO 02	N	∅	ZPP
3	Spomen groblje	Meralovac	MO 03	N	3	ZPP

3. UVJETI KORIŠTENJA I MJERE ZAŠTITE PROSTORA I OKOLIŠA

3.1. UVJETI KORIŠTENJA PROSTORA I MJERE ZAŠTITE PRIRODNIH VRIJEDNOSTI

Članak 14.

Uvjeti korištenja i zaštite zona prema stručnoj podlozi zaštite prirode su kako slijedi :

(1) **U zoni stroge zaštite (1)** nisu dopuštene nikakve intervencije u prostoru i nije dopuštena nikakva izgradnja. Dopuštena su znanstvena istraživanja te inventarizacija i monitoring biološke i krajobrazne raznolikosti pod nadzorom Javne ustanove Parka, u skladu s odredbama Zakona o zaštiti prirode. Samo izuzetno dopuštene su intervencije u ekosustave u svrhu lokalizacije požara ili uklanjanja invazivnih vrsta.

(2) **U podzoni 1a** isključuje se posjećivanje izuzevši u svrhu nadzora znanstvenog istraživanja i monitoringa.

(3) **U podzoni 1b** moguće je individualno i grupno posjećivanje isključivo na markiranim stazama te istraživanja, monitoring, nadzor. Moguće su minimalne intervencije u prostoru u svrhu poboljšanja sustava posjećivanja.

(4) **U zoni aktivne zaštite (2)** moguće je ekstenzivno sezonsko (tradicionalno) stočarstvo. Potrebno je aktivno održavanje travnjaka ispašom ili košnjom, uklanjanje stabala koja zarastaju travnjake te održavanje lokvi i šterni. Moguća je obnova/gradnja zgrada manjih gabarita namijenjenih isključivo oživljavanju ekstenzivnog (tradicionalnog) stočarstva uz uvjet prilagodbe vanjskog izgleda u cilju uklapanja u krajobraz.

Moguće je sukladno konzervatorskim smjernicama, omogućiti rekonstrukciju pastirskih stanova i drugih tradicionalnih građevina, suhozida, lokvi, šterni s postojećim temeljima i zidovima u originalnim gabaritima na područjima i uz uvjete određene ovim Planom.

(5) **U zoni korištenja (3)** moguće je rekonstruirati postojeće i graditi ograničeno nove zgrade u funkciji posjećivanja, istraživanja i upravljanja Parkom prema odredbama za pojedine posjetiteljske i druge lokalitete/zgrade određene ovim Planom. Komunalnu infrastrukturu mora se položiti ukopano po trasama postojećih cesta.

(6) Rekonstrukcija postojećih planinarskih staza moguća je u svim zonama, osim zone 1a, sukladno posebnim propisima.

3.2. UVJETI KORIŠTENJA PROSTORA I MJERE ZAŠTITE KULTURNIH DOBARA

Članak 15.

(1) Mjere zaštite i očuvanja kulturnih dobara (kulturna dobra za koja je utvrđen akt o preventivnoj zaštiti ili registraciji) nad kojima je uspostavljena zaštita prema Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara utvrđuje nadležno tijelo Ministarstvo kulture.

(2) Točan popis mjera zaštite utvrđuje se posebnim uvjetima u postupku izdavanja lokacijske dozvole, a odobrava prethodnim odobrenjem u postupku izdavanja građevinske dozvole.

(3) Prethodno odobrenje potrebno je ishoditi za sve radove koji se provode na kulturnim dobrima uključujući i radove za koje se ne izdaje građevinska dozvola prema važećem propisu, te za radove za koje se ne izdaje lokacijska dozvola iz Pravilnika o jednostavnim građevinama i radovima.

(4) U slučaju izmjene zakona na snazi, mjere zaštite utvrditi će nadležno tijelo (Konzervatorski odjel) na zahtjev stranke adekvatnim aktom (posebni uvjeti zaštite kulturnog dobra), prije izdavanja prethodnog odobrenja (građevinske dozvole).

(5) Za kulturna dobra nad kojima nije uspostavljena zaštita, a koja su ovim Planom predložena za zaštitu (sukladno Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara), preventivnu zaštitu, registraciju, potrebno je pokrenuti postupak zaštite. Postupak će po službenoj dužnosti pokrenuti nadležno tijelo Ministarstva kulture (Konzervatorski odjel).

(6) Navedeno u stavku (5) odnosi se na kulturna dobra:

- Mirovo
- Struge - Zelengrad
- Grčki zid

- Povijesna cesta Štirovača - Jablanac
- Cesta Marije Terezije (cesta jarbola, Stinica - Kosinj).

(7) Zaštitu i očuvanje kulturnih dobara od lokalnog značaja provode tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave sukladno mjerama zaštite utvrđenim konzervatorskom podlogom. Lokalna i područna (regionalna) samouprava dužna je o planiranim zahvatima na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara lokalnog značaja obavijestiti nadležno tijelo Ministarstva kulture (nadležni Konzervatorski odjel), te postupati u skladu sa Zakonom o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara i Pravilnikom o Registru kulturnih dobara Republike Hrvatske.

(8) Navedeno u stavku (7) odnosi se na slijedeća kulturna dobra:

- Zavižan
- Alan
- Štirovača
- Zabudim
- Dundović Pod
- Vujinac
- Ripište
- Vukušić Duliba
- Miškulinska Duliba
- Jukić Duliba
- Legačka Duliba
- Borove Vodice
- Modrić Dolac
- Paljež
- Žive Vodice
- Ječmište - Podgora
- Zlatkina Njiva
- Markov Kuk.

Članak 16.

(1) Provođenje probnih arheoloških istraživanja moraju se provesti prije vršenja građevinskih i drugih radova, odnosno prije ishoda prethodnog odobrenja sukladno prethodnim člancima ovih odredbi, a za sva arheološka područja i lokalitete utvrđene ovim Planom, kako bi se odredile granice zaštite i njihovo detaljno kartiranje i dokumentiranje.

Sukladno rezultatima istraživanja utvrdit će se daljnji postupak o zaštiti predmetnog lokaliteta.

(2) Prioritetna istraživanja potrebno je provoditi na područjima koja se namjenjuju za izvođenje građevinskih ili drugih radova. Ako se pri izvođenju građevinskih ili bilo kojih drugih radova koji se obavljaju na površini ili ispod površine tla te u vodi, naiđe na arheološko nalazište ili nalaze, osoba koja izvodi radove dužna je prekinuti radove i o nalazu bez odgađanja obavijestiti nadležno tijelo Ministarstva kulture. Sve navedeno odnosi se na kulturna dobra:

- Grčko ili rimsko groblje, Lubenovac
- Tursko groblje, Plan
- Turska vrata
- Crikvena
- Stražbenica
- Cesta Marije Terezije (cesta jarbola, Stinica - Kosinj) - spomenik tehničke kulture
- Povijesna cesta, Lubenovačka Ruja - Careva kuća.

Članak 17.

Mjere zaštite povijesnih ruralnih cjelina utvrđene su za Mirovo, Lubenovac, Struge - Zelengrad.

Zone zaštite

Članak 18.

(1) Ovim Planom uspostavljena je Zona B i Zona C zaštite povijesne ruralne cjeline sa sljedećim uvjetima gradnje i mjerama zaštite:

ZONA B

(2) Sustavom mjera zaštite u ovoj zoni, odnosno zonama, uvjetuje se zaštita i očuvanje osnovnih elemenata povijesne planske matrice i karakterističnih skupina građevina, pojedinih građevina i drugih za ukupnost ove kulturno-povijesne cjeline važnih vrijednosti, a prije svega oblika građevina i sklopova, gabarita i povijesnih sadržaja.

(3) Na području ove zone uvjetuju se intervencije u smislu prilagođavanja funkcija i sadržaja suvremenim potrebama, ali bez bitnih fizičkih izmjena sačuvanih elemenata povijesnih struktura.

(4) Prilikom eventualnih zahvata u ovoj zoni uvjetuju se metode konzervacije, rekonstrukcije, interpolacije, rekonpozicije i integracije u cilju povezivanja povijesnih s novim strukturama i sadržajima koji proizlaze iz suvremenih potreba.

(5) Odgovarajuću pažnju, sukladno posebnim propisima, potrebno je posvetiti očuvanju postojećih ogradnih zidova - „suhozida“. Svi zahvati u predmetnom prostoru moraju biti ujednačeni i ne smiju narušavati etnološki ambijent.

(6) S obzirom na odumiranje tradicionalnog stočarstva i izvornog načina korištenja prostora moguće je predvidjeti novu namjenu za korištenje prostora u okvirima muzeološke prezentacije ili planinarskog skloništa.

(7) Postojeću izgradnju potrebno je primjereno održavati u okvirima postojećih gabarita, tako da se ne gube njezina izvorna obilježja. Zahvate konzervacije i sanacije potrebno je provoditi primjenom izvornih materijala, završnih obrada i tehnika gradnje. Sve zahvate potrebno je provoditi uz prethodna konzervatorska istraživanja, prema izvornim oblicima i gabaritima.

(8) Zabranjuje se izgradnja novih zgrada i građevina izuzev objekata infrastrukture.

ZONA C

(9) Ova zona sadrži prostorne i građevne strukture koje čine integralni prostorni okvir i zaokružuju središnje ruralno područje kao kvalitetnu, urbanistički definiranu i prepoznatljivu povijesnu ruralnu cjelinu.

(10) Unutar prostornih međa ove zone uvjetuje se ambijentalna zaštita koja se primjenjuje u dijelovima kulturno-povijesne cjeline s prorijeđenim povijesnim strukturama ili bez značajnijih primjeraka povijesne izgradnje, a osigurava kvalitetnu i funkcionalnu prezentaciju kulturno-povijesnih vrijednosti u zoni B.

(11) Na području ove zone prihvatljive su sve potrebne intervencije uz pridržavanje osnovnih načela zaštite kulturno-povijesne cjeline. Pri radovima na uređenju prostora prihvatljive su metode obnove postojećih struktura i izgradnja novih.

(12) Postojeća izgradnja zone je heterogena, te tipološki varira od zatečene povijesne izgradnje, individualne stambene izgradnje s okućnicama do planinske infrastrukture. Više je zastupljena povijesna od suvremene izgradnje.

(13) Povijesnu izgradnju potrebno je kvalitetno održavati i sanirati prema konzervatorskim propozicijama, uz sva potrebna istraživanja.

(14) Suvremena izgradnja treba zadržati gabarite i oblikovanje koje neće narušavati cjelovitost i prostorna obilježja zone odnosno neposredne okoline. Posebno treba kontrolirati uporabu suvremenih materijala i tehnika prilikom uređenja pročelja, vanjske stolarije ili pokrova.

Članak 19.

Cjeline valorizirane kao kulturna dobra od lokalnog značaja predložene su za zaštitu kroz planske mjere (ZPP).

Zona B predložena je za sljedeće cjeline: Zavižan, Alan, Štirovača, Borove Vodice.

Zona C predložena je za cjeline: Zabudim, Dundović Pod, Vujinac, Ripište, Vukušić Duliba, Miškulinška Duliba, Jukić Duliba, Legačka Duliba, Modrić Dolac, Paljež, Žive Vodice, Ječmište - Podgora, Zlatna Njiva, Markov Kuk.

Članak 20.

Opći i tehnički uvjeti kao i dopušteni zahvati i tehničke mjere zaštite na kulturnim dobrima graditeljske baštine i njihovim dijelovima određeni su prema valorizaciji kulturnih dobara, ovisno o kategoriji kojoj pripadaju te se provode za povijesne građevine kako slijedi u daljnjem tekstu a u skladu s tabelarnim pregledom, Pojedinačna kulturna dobra i njihovi sklopovi.

Uvjeti gradnje i mjere zaštite - nacionalni značaj

Članak 21.

(1) Uvjeti gradnje i mjere zaštite na nacionalnoj razini su slijedeći:

- provođenje konzervacije, primjerenog održavanja i konsolidacije struktura koje nisu oštećene ili nisu izgubile svoja izvorna obilježja
- sanacija prema izvornim oblicima u izvornim materijalima i tehnikama, oštećenih dijelova ili dijelova koja su neznatno izgubila svoja izvorna obilježja
- u manjoj mjeri moguća je rekonstrukcija uništenih dijelova ili obilježja, prema rezultatima istraživanja, arhivskoj građi i dokumentaciji, isključivo u izvornim materijalima i tehnikama
- prije izvođenja planiranih zahvata potrebno je provesti sustavna istraživanja (arheološka, konzervatorska, restauratorska, stanja stabiliteta i dr.), kao i detaljno dokumentiranje građevine
- projektna dokumentacija između ostalog treba sadržavati i elaborat prezentacije, korištenja i održavanja građevine
- neposredna okolina građevine predstavlja širi prostor koji pripada građevini za obavljanje njene povijesne funkcije uključujući prateće građevine i sadržaje, odnosno prostor koji će štiti njen cjelovit integritet.

(2) Navedene kriterije potrebno je primijeniti u zaštiti kulturnih vrijednosti Premužičeve staze.

Uvjeti gradnje i mjere zaštite - regionalni značaj

Članak 22.

(1) Preporuča se provođenje mjera zaštite kao i za kulturna dobra nacionalnog značaja:

- povijesne strukture koje se nalaze u dobrom stanju potrebno je primjereno održavati
- sanaciju oštećenih povijesnih struktura moguće je provoditi isključivo prema izvorniku u povijesnim materijalima i tehnikama
- rekonstrukciju uništenih povijesnih struktura moguće je provoditi prema povijesnim oblicima, povijesnim materijalima i tehnikama, te u suvremenim materijalima i tehnikama koje nisu u sukobu s izvornim strukturama
- prije izvođenja planiranog zahvata potrebno je provesti istraživanja dostatna za provođenje istog
- projektna dokumentacija između ostalog, treba sadržavati i snimku postojećeg stanja cijele građevine
- prostor unutar zaštićenih međa kulturnog dobra, predstavlja prostor dostatan za zaštitu njegovog integriteta.

(2) Navedene kriterije potrebno je primijeniti u zaštiti građevina:

- Povijesna cesta, Štirovača - Jablanac
- Grčki zid
- Cesta Marije Terezije (cesta jarbola), Stinica - Kosinj
- Lubenovačka ruja, Lubenovac
- Bunari, Žive Vodice
- Lokva, Borove Vodice.

Uvjeti gradnje i mjere zaštite - lokalni značaj

Članak 23.

- (1) Preporuča se provođenje mjera zaštite kao i za kulturna dobra regionalnog značaja:
- povijesne strukture koje se nalaze u dobrom stanju potrebno je primjereno održavati
 - sanaciju oštećenih povijesnih struktura moguće je provoditi prema povijesnim oblicima, prikladnim materijalima i tehnikama koje nisu u sukobu s izvornikom
 - rekonstrukciju uništenih dijelova i sklopova moguće je provoditi prema suvremenim oblicima koji čine skladnu cjelinu s povijesnim oblicima, u suvremenim materijalima i tehnikama koje nisu u sukobu s povijesnim strukturama
 - prije izvođenja planiranog zahvata potrebno je provesti istraživanja dostatna za provođenje istog
 - projektna dokumentacija između ostalog, treba sadržavati i snimku postojećeg stanja građevine
 - prostor unutar zaštićenih međa kulturnog dobra, predstavlja neposrednu okolinu koja ne prelazi granice parcele na kojoj se građevina nalazi.
- (2) Navedene kriterije potrebno je primijeniti u zaštiti slijedećih građevina:
- kapela sv. Ante, Zavižan
 - Rossijeva koliba, Premužićeva staza
 - planinarski dom, Zavižan
 - planinarski dom, Alan
 - velika šterna, Mirovo.

Članak 24.

- (1) Memorijalna područja i spomenička mjesta potrebno je adekvatno održavati te primjereno obilježiti uključujući sve prirodne i graditeljske elemente koji ih sačinjavaju.
- (2) Navedene mjere potrebno je provoditi za sljedeća memorijalna područja i spomenička mjesta:
- spomenik partizanskom odredu, Alan
 - spomeničko mjesto, Alan
 - spomen groblje, Meralovac.

3.3. OPĆI UVJETI UREĐENJA I KORIŠTENJA PROSTORA

Članak 25.

- (1) U Parku je zabranjena gospodarska uporaba prirodnih dobara.
- (2) U Parku je moguće bavljenje tradicionalnom poljoprivredom.
- (3) Korištenje izvora za uključivanje u sustav vodoopskrbe nije dozvoljeno. Iznimno se kaptaža Štirovača može koristiti za opskrbu zgrada u sustavu posjećivanja te zgrade Uprave šuma Senj.
- (4) Turizam je zastupljen kroz posjećivanje i razgledavanje s kraćim zadržavanjem te kroz planinarenje i rekreaciju u prirodi.
- (5) Posjećivanje se mora provoditi na kontrolirani način, pretežito organizirano u sustavu ulaznih i informacijskih punktova i preko mreže usluga dijelom u Parku dijelom izvan Parka, kretanjem posjetitelja isključivo po označenim stazama i na određenim mjestima.
- (6) Planira se kontinuirano podizanje razine usluga, informiranja, istraživanja i edukacije.

Članak 26.

- (1) Unutar obuhvata Plana ne mogu se određivati građevinska područja naselja niti izdvojeni dijelovi građevinskih područja naselja.
- (2) Poljoprivredne, travnjačke površine i šumske površine nije dozvoljeno prenamijeniti. Postojeće se parcele ne mogu smanjivati, a moguće je povezivanje/spajanje travnjačkih parcela u veće posjede, odnosno čestice.
- (3) Nije dozvoljeno parceliranje na manje čestice niti spajanje više čestica radi formiranja novih građevinskih čestica u svrhu izgradnje novih građevina i obnove postojećih. Iznimno, moguće je formirati građevinske čestice prikladne veličine spajanjem ili dijeljenjem parcela za zgrade infrastrukture i zgrade u funkciji upravljanja Parkom te za hidrometeorološke zgrade.

(4) Nije dozvoljeno uređenje poljoprivrednih površina mijenjanjem konfiguracije, podzidavanjem i drugim zahvatima u teren kao i uređivanje novih terasa. Postojeće terase i podzidi površina za obradu zemljišta se zadržavaju i obnavljaju sukladno važećim propisima, ali se zemljište ne može prenamijeniti u voćnjake.

Članak 27.

(1) Dozvoljena je obnova i rekonstrukcija zgrada ulaznih punktova, planinarskih i šumarskih zgrada uz uvjete određene u poglavlju 3.4. ovog Plana. Iznimno moguća je izgradnja novih zgrada samo u funkciji upravljanja Parkom uz uvjete određene za svaki lokalitet ili građevinu pojedinačno, a prema posebnim uvjetima zaštite prirode i graditeljske baštine.

(2) Moguće je povećanje tlocrtne površine iz prethodnog stavka do 10% postojeće tlocrtne površine, ako za konkretni lokalitet iz članka 31. nije drukčije određeno i to za nužne nedostajuće potrebne funkcije.

(3) Visine rekonstruiranih zgrada moraju ostati kao postojeće, bez nadogradnje s mogućim korištenjem potkrovlja.

(4) Nije moguća obnova građevina s prenamjenom za stanovanje, izgradnja novih stambenih i vikend zgrada, te gradnja novih zgrada za smještaj posjetitelja izvan postojećih zgrada koje sadrže tu namjenu.

(5) Za gradnju i rekonstrukciju građevina nije dozvoljeno uzimati materijal iz područja Parka. Iznimno, to je moguće u slučaju obnove tradicijskih elemenata gradnje (suhozidi, postojeći stočarski stanovi u izvornom obliku).

Članak 28.

(1) Moguće su intervencije rekonstrukcije, održavanja, obnove i uređenja prometnica u skladu s ovim Planom i posebnim uvjetima zaštite prirode i graditeljske baštine.

(2) Nije dozvoljeno parkiranje osobnih automobila posjetitelja osim na uređenim površinama uz ulazne punktove i na lokacijama posjećivanja određenim ovim odredbama za svako pojedinačno područje-lokalitet.

(3) Izvan površina koje pripadaju područjima i građevinama određenim ovim Planom mogu se postavljati informacijske ploče i oznake te uređivati odmorišta (nadstrešnice, stolovi, klupe) u skladu s Planom upravljanja.

Članak 29.

(1) Smještajni kapaciteti posjetitelja mogući su samo u planinarskim zgradama.

(2) Postojeće zgrade šumarije može ista koristiti za svoje potrebe ili ih uključiti u funkciju posjećivanja prema odredbama za područja i lokalitete posjećivanja. Iznimno, šumarske zgrade mogu se osim osnovne namjene u dijelu prenamijeniti u sadržaje koji su u funkciji posjećivanja, smještaja i skloništa.

(3) Manji kapaciteti mogu se urediti za smještaj službenika Parka i za druge potrebe upravljanja Parkom na svim lokalitetima odnosno u zgradama koje to omogućavaju.

(4) Iznimno je moguće koristiti postojeće/rekonstruirane zgrade/stočarske stanove uz njihovu osnovnu namjenu i za određeni tip turističke ponude (eko-etno turizam/robinzonski turizam). Obnova podrazumijeva i obnovu suhozida kao i šterni/cisterni.

Članak 30.

(1) Postojeće zgrade u vlasništvu građana u kojima se povremeno boravi mogu se zadržati sukladno važećim propisima, odnosno ako su građeni prije travnja 1968. godine ili imaju odgovarajuću pravomoćnu dozvolu.

(2) Ne mogu se graditi nove zgrade, već samo urediti odnosno rekonstruirati i obnoviti postojeće zgrade nekadašnjih stočarskih stanova i to isključivo na području Alana kako je određeno u kartografskom prikazu br. 4. Detaljni uvjeti uređenja prostora lokaliteta Alan (u mjerilu 1:2 000), a u skladu s uvjetima gradnje i oblikovanja te posebnim uvjetima zaštite graditeljske baštine i zaštite prirode određenim ovim Planom.

Osim na području Alana moguće je obnoviti dio stočarskih stanova (uz postojeći istočni put) na Lubenovcu u funkciji očuvanja pašnjaka u skladu s prostorno programskim rješenjem temeljenim na izrađenoj dokumentaciji.

Zadržavaju se na prostoru Parka i ostali stočarski stanovi ili grupe stanova jasno definiranih gabarita (zidovi, zabat, eventualno krov).

(3) Ne mogu se proširivati tlocrtni gabariti niti podizati etaže. Iznimno se uz rekonstrukciju mogu dograditi sanitarni prostori, ako ga zgrada nema, kao i cisterna koju je moguće graditi iza zgrade u odnosu na prometnicu odnosno put.

(4) Teren oko zgrade mora ostati prirodan.

(5) Zgrade iz ovog članka ne mogu se priključivati na mreže infrastrukture (elektrika i dr.), a u skladu sa Zakonom o prostornom uređenju i gradnji obvezno je osigurati pristup zgradi s prometne površine do građevne čestice.

3.4. DETALJNI UVJETI UREĐENJA PROSTORA I GRADNJE

Područja i lokaliteti posjećivanja

Članak 31.

U skladu s namjenom i korištenjem pojedinih područja i lokaliteta posjećivanja ovim se Planom određuju detaljniji uvjeti uređenja prostora i gradnje i to za slijedeće zone i lokalitete posjećivanja kako slijedi:

1. **ZAVIŽAN** predstavlja područje intenzivnog posjećivanja s više funkcija i sadržaja te prostornih cjelina, čiji je središnji dio planinarski dom s meteorološkom postajom te planiranim opservatorijem na koji se nadovezuje botanički vrt s okolnim vrhovima -vidikovcima te ulaz na Premužićevu stazu. Ovim se Planom utvrđuje zadržavanje postojećih zgrada i površina uz mogućnost intervencija:

- dozvoljena je rekonstrukcija planinarskog doma radi poboljšanja standarda (kuhinja, sanitarije, spremišta, kotlovnica), tako da se pri tome ne naruši postojeća vizura prema jugu, uz izradu odgovarajuće projektne dokumentacije. Iznimno je moguća gradnja nove zgrade u skladu s uvjetima kako slijedi
- dozvoljena je dogradnja doma u pozadini (povećanje kapaciteta na oko 50 ležaja, nedostajući pogonski sadržaji, stan domara i sl.)
- predviđeni gabariti: maksimalno povećanje 50% tlocrtna površine postojeće zgrade, maksimalna visina $V_{max} = P+1+P_k$
- zadržava se zatečena zgrada uz prilaz domu u funkciji Državnog hidrometeorološkog zavoda (radnog prostora za meteorološku postaju i smještaj za meteorološke motritelje i sl.) uz obvezu dovršetka zgrade u postojećim gabaritima te poštivanja lokalnih uvjeta oblikovanja do realizacije Glavne meteorološke postaje Zavižan nakon čega se stavlja u funkciju planinarskog doma
- zadržava se postojeća kapela
- predviđena je gradnja planinskog opservatorija na lokaciji budućeg parkirališta maksimalnog gabarita: tlocrt i BRP = 200 m², prizemlje visine mjereno od najniže kote do vijenca V = 5 m osim dijelova/uređaja za koje je iz funkcionalno-tehničkih razloga potrebna veća visina, kosi krov nagiba najmanje 35%
- postojeću meteorološku postaju moguće je proširiti i postaviti nove mjerne instrumente koji svojim radom ne ugrožavaju sigurnost posjetitelja
- postojeća terasa se zadržava uz moguće preoblikovanje i rekonstrukciju u sklopu proširenja zgrade doma i uređenja meteorološke postaje
- manje zgrade, sanitarni čvorovi, botanička stanica, nadstrešnice, gospodarske zgrade za stoku, mogu biti rekonstruirani i građeni samo od strane i za potrebe Javne ustanove te hidrometeorološke službe (objekt na Vučjaku), a prema Planu upravljanja
- za oblikovanje zgrade doma i ostalih zgrada materijali su drvo, kamen, pokrov lim prekriven materijalima primjerenim tom prostoru, a oblik zgrada mora biti prilagođen lokalnim uvjetima i krajoliku poštujući izvorna tradicijska obilježja

- parkiralište lokaliteta Zavižan osigurano je uz pristupnu javnu cestu na lokaciji Devčić katunište (kapaciteta 3-4 autobusa, 50 osobnih automobila)
- režim parkiranja i prometovanja automobila na samoj lokaciji doma odredit će Javna ustanova Parka obzirom na intenzitet posjećivanja
- elektromreža će se zadržati i rekonstruirati za potrebe funkcioniranja zgrada (dom, opservatorij, meteorološka postaja), a postojeću transformatorsku stanicu (TS) izmjestiti na lokaciju novog parkirališta od koje izvesti spoj niskonaponskom mrežom do doma i opservatorija odnosno meteorološke postaje uz mogućnost korištenja obnovljivih izvora energije (solarna i druga)
- nije dozvoljeno vođenje nadzemnih elektro vodova kao ni postavljanje javne rasvjete
- grijanje zgrada je loženjem drva i drugim obnovljivim izvorima energije prihvatljivim za Park
- dozvoljava se proširenje vodospreme („šterne“) kod doma do 60 m³ na način da se ne naruši vizura okolnog prostora
- dozvoljava se gradnja nove vodospreme („šterne“) kod opservatorija kapaciteta 60 m³ ukopavanjem u teren kao i vodospreme zatečene ispod zgrade doma kapaciteta 30 m³
- otpadne vode iz priključaka na tekuću vodu će se odvoditi u sabirnu vodonepropustnu septičku jamu/zatvoreni prelivni sustav (biorol) s obvezom odvoza neprerađenog otpada u postrojenja registrirana za preradu i pročišćavanje otpadnih voda izvan Parka, a za otpadne vode bez priključaka na tekuću vodu obvezna je prerada otpadnog materijala u zatvorenim kompostnim komorama
- oblikovanje okolnog prostora moguće je uz minimalne intervencije: vanjska odmorišta, klupe i stolovi, staze, a treba što više zadržati prirodni okoliš bez terasa i izravnavanja terena.

2. ALAN predstavlja područje intenzivnog posjećivanja u vršnoj zoni Parka, sa središnjom zgradom - planinarskom kućom i pripadajućim vanjskim prostorom te postojećim zgradama. Sastavni dio ovog područja čini okolni kontaktni prostor: prostor ispod ceste (travnata dolina) na kojem se nalaze ostaci bivše transportne žičare i pratećih građevina te prostor zatečenih zgrada/„vikend-zgrade“ kako je to prikazano na kartografskom prikazu br. 4. Detaljni uvjeti uređenja prostora lokaliteta Alan (u mjerilu 1:2 000) kao i prostor planiran za „eko etno“ zonu koju će obnoviti Javna ustanova. Dio lokaliteta Alan (stočarski stanovi i pripadajući prostor) obnoviti će Javna ustanova u sklopu zajma Svjetske banke u skladu s projektom Javne ustanove „*Uspostava osnovne infrastrukture za upravljanje Nacionalnim parkom Sjeverni Velebit*“, 2011. godina.

Planirana je obnova i rekonstrukcija postojećih zgrada u funkciji posjećivanja kako slijedi:

- rekonstrukcija i dogradnja planinarske kuće/doma (do 30% tlocrtna površine postojeće zgrade) uz poboljšanje standarda (sanitarije, spremišta, kotlovnica, sobe) te zadržavanje postojećeg smještajnog kapaciteta doma od 40 ležajeva, visine P+1+Pk
- moguće je realizirati i zamjensku zgradu doma u cjelini
- predviđa se obnova i uređenje ostataka zgrada okolnog prostora za potrebe istraživačke baze, izložbenog prostora, obnavljanje stočarstva, organiziranje prezentacija, prostora za okupljanje izletnika, iznimno i smještaja posjetitelja, a u skladu s projektom „*Uspostava osnovne infrastrukture za upravljanje Nacionalnim parkom Sjeverni Velebit*“
- manje zgrade, (sanitarni čvorovi, nadstrešnice, gospodarske zgrade za stoku) mogu biti rekonstruirane i građene samo od strane i za potreba Javne ustanove Parka, a prema Planu upravljanja
- oblikovanje zgrada mora biti u skladu s tradicijskim elementima, dozvoljeni materijali su drvo, šindra, kamen, lim
- za buduće zgrade u funkciji Parka, i glavnog ulaza u Park, koje će nastati rekonstrukcijom postojećih i/ili gradnjom novih građevina na mjestu postojećih zgrada žičare u dolini potrebna je izrada idejnog rješenja temeljenog na koncepciji Javne ustanove Parka
- trasa bivše transportne žičare planira se kao koridor za istraživanje, odnosno izradu prostorno programskog rješenja kojim će se dokazati opravdanost i način njenog uklanjanja ili zadržavanja pojedinih elemenata (stupa) kao ostatka industrijske arhitekture

- predviđa se uređenje pristupne ceste s parkiralištem i okretištem osiguranog koridora od 50 m, u dolini ispod planinarske kuće, na prirodnom platou iznad betonskih zgrada bivše transportne žičare
- za proizvodnju električne energije dozvoljava se korištenje manjih generatora koje je poželjno kombinirati s obnovljivim izvorima energije (sunce, vjetar), a zabranjeno je postavljanje nadzemnih električnih vodova i javne rasvjete
- grijanje zgrada je loženjem drva i drugim obnovljivim izvorima energije prihvatljivim Parku
- poboljšanje opskrbe vodom moguće je obnovom i proširenjem postojeće cisterne za vodu u dolini kao i drugih postojećih cisterni
- odvodnja otpadnih voda predviđena je izgradnjom sabirnih vodonepropusnih jama s odvozom na prečistač otpadnih voda u Senju izvan granica Parka ili izvedbom malih bioloških ili sličnih uređaja prihvatljivih za prostor Parka
- oblikovanje okolnog otvorenog prostora moguće je s minimalnim intervencijama: uređenje vanjskih odmorišta, klupe i stolovi, staze, pri čemu treba što više zadržati prirodni okoliš bez terasa, i izbjegavati izravnavanje terena.

3. ŠTIROVAČA je područje intenzivnog posjećivanja - izletišta, gdje se odvija rekreacija i različite manifestacije te servisiranje potreba nadležne šumarije. Prostor obuhvaća travnjačku dolinu s postojećim zgradama od kojih je centralni sadašnja kuhinja-restoran i smještajna zgrada za radnike šumarije.

Planirana je prenamjena, obnova i rekonstrukcija postojećih zgrada kako slijedi:

- zadržava se tradicionalni način dnevnog posjećivanja ovog područja kao uređenog izletničkog prostora, okupljališta s uređenim ložištima, odmorištem, rekreacijom i sl.
- smještajna zgrada šumarije se zadržava u istoj namjeni i kapacitetima uz mogućnost pružanja usluga posjetiteljima Parka odnosno mogućnost prenamjene u funkciji posjećivanja Parka
- sadašnji restoran i kuhinja zadržavaju se uz mogućnost rekonstrukcije i izvedbe odvojenog sanitarnog čvora za posjetitelje
- ostale zgrade (drvene barake) mogu se zamijeniti novim ili rekonstruirati za funkcije Javne ustanove Parka i to prema programu upravljanja (nadzornička postaja, suvenirnica, naplata ulaznica) i/ili za potrebe nadležne šumarije
- zgrade skladišta goriva šumarije će se izmjestiti
- ugostiteljske usluge su moguće na razini ambulantne usluge
- režim prometa i parkiranja vozila potrebno je organizirati tako da se negativni utjecaji na potok svedu na minimum uz nužno smještanje parkirališta izvan slivnog područja potoka odnosno izvan granica Parka. Parkiralište uz cestu na rubu šume će se urediti i zabraniti će se ulaz osobnih automobila
- kolni promet na prostoru livade nije dozvoljen osim službenih vozila Javne ustanove Parka i šumarije pod posebnim režimom
- energetske potrebe zadovoljavat će se iz autonomnog izvora-generatora uz mogućnost korištenja obnovljivih izvora energije (solarna i druga), a grijanje je moguće isključivo drvima i energentima prihvatljivim za prostor Parka
- nije dopušteno vođenje nadzemnih vodova niti postavljanje javne rasvjete
- za vodoopskrbu koristi se postojeća kaptaža izvora uz obvezu osiguranja biološkog minimuma kojim se održavaju vlažni ekosustavi
- moguća je izgradnja nove ili proširenje postojeće vodospreme radi stvaranja zaliha za sušni period godine
- odvodnja otpadnih voda predviđena je izgradnjom sabirnih vodonepropusnih jama s odvozom na prečistač otpadnih voda u Senju izvan granica Parka ili izvedbom malih bioloških ili sličnih uređaja prihvatljivih za prostor Parka
- oblikovanje okolnog prostora moguće je uz minimalne intervencije bez zahvata u teren, a pri oblikovanju zgrada koristiti materijal kamen, drvo te lim i šimlu/šindru uvažavajući tradicijska obilježja
- provedba planiranih zahvata izvesti će se temeljem stručne podloge.

4. LUBENOVAC je područje u jugoistočnom dijelu Parka, a čini ga široki travnjak, okružen krškim i šumovitim obroncima. Lubenovac je bila sezonska stočarska baza sa oko 50 stočarskih stanova (danas su sačuvani ostaci stanova). Dio lokaliteta na Lubencu (stočarski stanovi i pripadajući prostor) obnoviti će Javna ustanova u sklopu zajma Svjetske banke, a u skladu s projektom pod nazivom „*Uspostava osnovne infrastrukture za upravljanje Nacionalnim parkom Sjeverni Velebit*“, 2011. godina.

Planom se određuje zadržavanje zatečene strukture suhozidnih elemenata na travnjaku te omogućava prenamjena, obnova i rekonstrukcija postojećih zgrada kako slijedi:

- moguća je rekonstrukcija odnosno zamjena postojeće (izgorjele) planinarske kuće sa slijedećim uvjetima gradnje: dozvoljeno je maksimalno povećanje 20% postojeće tlocrtno površine u odnosu na zatečenu zgradu, maksimalna visina je P+Pk, bez nadozida
- zgrada iz prethodnog stavka može se koristiti samo u funkciji upravljačkih aktivnosti Parka (nadzornička postaja, smještaj istraživača, suvenirnica, prodaja ulaznica), a preostali prostor urediti u smještaj kategorije planinarska kuća
- postojeća staja može se renovirati za smještaj stoke koja će se napasati na livadi
- u pravilu, ne dozvoljava se obnova razrušenih pastirskih stanova. Iznimno se dozvoljava obnova očuvanih stočarskih stanova, uz istočni put položen rubno dolinom, a u funkciji korištenja Javne ustanove te obnove tradicionalnog načina života, a u skladu s uvjetima zaštite kulturnih dobara
- režim parkiranja i prometovanja automobila na samoj lokaciji doma odredit će Javna ustanova Parka u skladu sa intenzitetom posjećivanja
- kao izvor električne energije za zgradu koristiti generator i solarne ćelije i druge izvore energije, a za toplinsku energiju koristiti drva i druge energente prihvatljive za Park
- opskrba zgrada vodom osigurat će se iz postojeće cisterne, uz mogućnost gradnje još jedne cisterne zapremine 30 m³ pokraj staje za napajanje stoke i protupožarnu zaštitu
- otpadne vode iz zgrada trebaju prihvatiti vodonepropusne sabirne jame s odvozom na prečištač otpadnih voda izvan Parka
- postojeći kamenolom/pozajmište se mora sanirati i prenamijeniti u otvoreni rekreacijski prostor, a zabranjuje se gradnja bilo kakvih građevina
- slobodni prostor moguće je urediti kao odmorište sa klupama, nadstrešnicom i vanjskim ložištem. Oblikovanje okolnog prostora mora se odvijati uz minimalne intervencije u smislu organizacije vanjskih odmorišta, nadstrešnica, klupa i stolova uz rub šume, tako da se zadrži prirodni okoliš.

5. BABIĆ SIČA predstavlja glavni ulaz u Park i lokalitet u kojem se uređuje prostor za nadzornu službu i kraći boravak istraživača.

Omogućava se prenamjena, obnova i rekonstrukcija postojećih zgrada kako slijedi:

- dozvoljava se rekonstrukcija postojeće zgrade (štale) s mogućim povećanjem tlocrta do 10% radi uređenja manjeg ambulantnog ugostiteljskog sadržaja i sanitarnog čvora za posjetitelje
- dozvoljava se rekonstrukcija postojeće zgrade nadzorničke postaje s mogućim povećanjem tlocrta do 10% postojeće površine, radi uređenja manje suvenirnice
- parkiralište je osigurano uz javnu cestu na prilazu postojeće zgrade s max 30 parkirnih mjesta
- kao izvor električne energije za zgradu koristiti generator i solarne ćelije i druge izvore energije, a za toplinsku energiju koristiti drva i druge energente prihvatljive za Park
- opskrba zgrada vodom osigurat će se iz cisterne
- otpadne vode iz zgrada trebaju prihvatiti vodonepropusne sabirne jame s odvozom na prečištač otpadnih voda izvan Parka
- okolni prostor organiziran je za prihvat posjetitelja s nadstrešnicama, klupama, stolovima, informacijskim tablama i sl.
- rekonstrukcija zgrada mora se provesti u skladu s tradicijskom gradnjom koristeći tradicijske materijale (drvo, kamen, lim i šindra za pokrov uz minimalno korištenje betona).

6. VELIKI LOM je potencijalna lokacija istraživačke baze sa smještajem za kratki boravak istraživača i ujedno informacijska točka s planinarskom kućom.

Dozvoljava se prenamjena, obnova i rekonstrukcija postojećih zgrada kako slijedi:

- rekonstrukcija postojeće zgrade s mogućim povećanjem tlocrta za 20% postojeće površine
- režim parkiranja automobila na samoj lokaciji odredit će Javna ustanova Parka u skladu sa intenzitetom posjećivanja
- koristi se autonomna infrastrukturna energetska pokrivenost korištenjem generatora uz mogućnost korištenja obnovljivih izvora energije (solarna i druga), a za opskrbu vodom cisterna
- otpadne vode iz zgrada trebaju prihvatiti vodonepropusne sabirne jame s odvozom na prečištač otpadnih voda izvan Parka odnosno kompostnim WC-ima
- okolni prostor treba urediti za organizirani prihvrat posjetitelja s nadstrešnicama, klupama, stolovima, informacijskim tablama
- rekonstrukcija zgrada mora se provesti u skladu s tradicijskom gradnjom koristeći materijale drvo, kamen, šindra za pokrov uz minimalno korištenje betona.

Obnova stočarskih stanova

Članak 32.

(1) Ostaci stočarskih stanova/zgrada u suhozidu zadržavaju se kao primjerci tradicionalne gradnje Mirovo i Lubenovac te nakon dovršene valorizacije od strane nadležnog resora i ruralna cjelina Struge - Zelengrad, a obnova se može obavljati samo u funkciji tradicionalne poljoprivrede i očuvanja graditeljske eko-etno baštine sukladno posebnim uvjetima i to kao primjeri za razgledavanje/korištenje, a u organizaciji Javne ustanove Parka.

(2) Stočarski stanovi zadržavaju se u postojećim gabaritima, u pravilu su prizemni, visine vijenca do 2,3 m bez terasa, građeni od kamena, s pokrovom šindra odgovarajućeg nagiba za takav tip gradnje i to na osnovu dokumentacije resora zaštite kulturne baštine iz koje je vidljivo izvorno stanje.

(3) Ne smiju se graditi natkriveni prostori izvan gabarita zatvorene zgrade niti terase.

(4) Zgrade se ne mogu priključivati na mreže infrastrukture, a moraju imati osiguran pristup s prometne površine do katastarske/građevne čestice.

(5) Teren oko zgrade mora ostati prirodan, a pristupne staze u prirodnom materijalu i ne smiju se asfaltirati niti betonirati.

3.5. MJERE SPRJEČAVANJA NEPOVOLJNOG UTJECAJA NA OKOLIŠ

Članak 33.

Na području Parka sve aktivnosti i djelatnosti te zahvate u prostoru treba provoditi i ograničiti tako da se spriječi onečišćenje zraka, tla i voda te izvornih vrijednosti prirode, kulturne baštine, očuva bioraznolikost te geomorfološki i hidrogeološki fenomeni krša. Svi zahvati u prostoru moraju biti provedeni tako da opasnost negativnog utjecaja na bioraznolikost bude svedena na minimum.

Članak 34.

(1) Na području Parka zabranjeno je skladištenje i odlaganje otpada.

(2) Otpadom na području Parka postupa se sukladno ovom Planu, te Planu gospodarenja Ličko-senjske županije, Prostornom planu uređenja Grada Senja i Planu upravljanja Parkom.

(3) Do otvaranja Županijskog centra gospodarenja otpadom i pretovarne stanice u Gradu Otočcu, komunalni otpad s ovog područja treba odvoziti na lokaciju određenu u Prostornom planu uređenja Grada Senja ili Grada Otočca.

(4) Otpadni građevinski materijal odvozi se izvan područja Parka na uređenu deponiju u Gradu Senju, a korisni otpad (metal, staklo, papir i plastika) odvozi će se u reciklažno dvorište Krasno, sukladno Prostornom planu uređenja Grada Senja.

Članak 35.

- (1) Treba zaštititi pašnjake od zarastanja, a obradive površine očuvati tako da se koriste na tradicionalni način.
- (2) Zaštita voda provodi se očuvanjem kvalitete vode za piće, zaštitom izvora te osiguranjem pravilne i sigurne odvodnje otpadnih voda na lokaciji.

Članak 36.

- (1) Mjere zaštite od požara organiziraju se i provode u suradnji s javnim vatrogasnim postrojbama odnosno vatrogasnim društvima te drugim subjektima koji upravljaju okolnim prostorom.
- (2) Radi preventivne zaštite od požara Javna ustanova Parka osigurava stalnu motrilačku/dojavnu službu i stalnu prohodnost određenih internih cesta, putova i staza kroz šume. Na području Parka zabranjeno je loženje vatre osim na mjestima koja su kontrolirana te namijenjena i označena za tu svrhu.

4. PROMETNA I KOMUNALNA INFRASTRUKTURA

Promet

Članak 37.

- (1) Cestovni promet prikazan je na kartografskom prikazu br. 1. Korištenje i namjena prostora (u mjerilu 1:25 000).

Unutar Parka zadržavaju se postojeće javne i šumske ceste koje u Park ulaze do središnjeg dijela ili prolaze njegovim rubom.

- (2) Unutar obuhvata ovog Plana nalaze se prometnice kako slijedi:

- županijska cesta (Ž5182) Jablanac (D8) - Bileni - Veliki Alan - Mrkvište, gdje se prije Štirovače priključuje Ž5126. Planom se određuje da cesta u nastavku neće biti asfaltirana (Jablanac (D8) - Bileni - Štirovača)
- županijska cesta (Ž5126) Sveti Juraj (D8) - Oltari - Krasno - Štirovača - Velika Plana - Smiljan - Gospić (D25), koja na dva mjesta, između Malog Loma i Štirovače, prolazi granicom Parka. Njeno uređenje treba prilagoditi turističkom programu posjeta kao panoramsku cestu sa brojnim odmorištima i ugibaldištima (Sveti Juraj (D8) - Krasno - Velika Plana - Smiljan - Gospić (D25))
- lokalna cesta (L59133) Oltari (Ž5126) - Zavižan, ulazi u Park kod Babić Siče, a dalje je dio položen uz granicu Parka (Oltari - Zavižan). Ova lokalna cesta zajedno sa cestama Sveti Juraj - Oltari i cestom Krasno - Vukelići (lokalna cesta) u nastavku prema Krasnarskoj dulibi do Zavižana, predstavlja drugi glavni prilazni pravac Parka iz pravca Senja i Svetog Juraja, te iz Otočca, čvora na autocesti Zagreb - Split.

U budućem uređenju dionicu koja se nalazi unutar Parka moguće je od Babić Siče do Zavižana kategorizirati kao internu cestu Parka uz uvjet organiziranog prijevoza posjetitelja, a prilazne dionice do recepcije treba zadržati kao javne ceste.

- (3) Osim cesta u prometnu infrastrukturu ubraja se i poznata Premužićeva staza - velebitska pješačka magistrala koja predstavlja okosnicu pješačkog kretanja.

- (4) Ostale planinarske staze određene su prema zatečenim stazama, a prikazane su na kartografskom prikazu br. 1. Korištenje i namjena prostora (u mjerilu 1:25 000).

- (5) Koridor bivše transportne žičare planira se kao koridor za istraživanje za koji će se izraditi prostorno programsko rješenje kojim će se dokazati opravdanost i način njenog uklanjanja ili zadržavanja pojedinih elemenata (stupa i dr.) kao ostatka industrijske arhitekture.

Članak 38.

Planom se omogućava rekonstrukcija, djelomično proširenje i održavanje postojećih cesta, a kako slijedi:

- makadamske ceste na strmim dionicama zbog jake erozije potrebno je stalno obnavljati i održavati te rekonstruirati u slučaju potrebe
- proširenja rubnih cesta uz Park zbog uskog kolnika gdje se osobna vozila i autobusi posjetilaca mimoilaze sa teškim šumarskim vozilima i to u prvoj etapi uređenjem ugibališta orijentacijski svakih cca 500 m i bliže (max 150 m) ako je potrebno zbog preglednosti ceste, a u drugoj etapi kompletno uređenje prema projektu.

Članak 39.

(1) Posjetitelji u Park dolaze vlastitim automobilom, pješice ili autobusom te u organiziranim grupama na uređenim i tablom označenim ulaznim lokalitetima. Kretanje posjetitelja nije dozvoljeno izvan označenih staza.

(2) Ovim Planom su evidentirani cestovni ulazi kako slijedi:

- Babić Siča, Ledena draga, Štirovača, Grabarje, Mrkvište, Begovača i od Vranjkove drage.

(3) Ovim Planom su evidentirani glavni ulazi planinarskim putovima iz pravca:

- Gornje Klade, Velikih Brisnica, Jablanca, Oltara, Jezera i Krasna.

(4) Na području Parka na lokacijama koje su dostupne vozilima predviđena su i parkirališta kapaciteta i smještaja u skladu s uvjetima za pojedini posjetiteljski lokalitet/područje, a na lokacijama kako slijedi:

- Babić Siča, Zavižan, Veliki Lom, Lubenovac, Alan, Štirovača.

Vodnogospodarstvo

Članak 40.

(1) U području obuhvata Plana nalaze se dijelovi slivova i vodnih tokova i to uglavnom gornjih dijelova sliva bez jasno formiranog toka.

(2) Zalihnost voda u granicama obuhvata Parka ocjenjuje se kao skromna i ograničena te se mora očuvati i postupati obazrivo. Jedini značajniji, ali još uvijek mali vodotok je Štirovača sa površinom sliva cca 2,1 km². Ovim se Planom određuje gospodarenje voda u skladu s uvjetima zaštite prirode.

Članak 41.

(1) Vode koje su ranije služile za napajanje stoke (lokve) štitiće se i održavati sukladno stručnoj podlozi izrađenoj po Zavodu za zaštitu prirode te Planu upravljanja Nacionalnog parka Sjeverni Velebit.

(2) Lokalitet Štirovača nalazi se u IV zoni sanitarne zaštite izvora vode za piće područja Pazarišta i Bužina (Grad Gospić) („Županijski glasnik Ličko-senjske županije“, br. 9/08.) te je sve zahvate potrebno planirati s navedenom Odlukom.

(3) Male nekaptirane izvore u granicama obuhvata Plana koji povremeno presušuju (npr. Babrovača, Žive Vodice) potrebno je štiti i koristiti u skladu s Planom upravljanja Nacionalnog parka Sjeverni Velebit.

(4) Vodoopskrbu lokaliteta intenzivnog posjećivanja riješiti na kvalitetan način i to:

- na lokalitetima osigurati pitku vodu u postojećim cisternama koje su korisnici dužni urediti i održavati te snositi troškove kontrole higijenske ispravnosti.

Odvodnja

Članak 42.

(1) Zaštita voda (površinskih i podzemnih) odvodnim sustavom i režimom održavanja zgrada i uređaja obavlja se zbog zaštite biološke raznolikosti (mali vodotoci i lokve) te zbog zaštite priobalnog pojasa mora.

(2) Na lokalitetu Štirovača određuje se odvesti sanitarne otpadne vode izvan uže zone izvora (100 m nizvodno) u sabirnu nepropusnu jamu koju treba locirati uz prometnicu i po nadležnom komunalnom poduzeću prazniti i odvoziti na pročistač izvan Parka.

(3) Određuje se za pojedine zgrade izvoditi sabirne jame koje treba prazniti i sadržaj specijalnim vozilima odvoziti na pročistač otpadnih voda u Gradu Senju i to:

- za lokalitete na Zavižanu i Alanu određuje se odvodnja sanitarnih voda pojedinih zgrada do sabirnih jama, te pražnjenje i odvoz na pročistač u Gradu Senju, ili izvedbom malih bioloških ili sličnih uređaja primjerenih Parku
- za lokalitete planinarskih skloništa i manjih domova određuje se izgradnja kompostnih zahoda (sanitarnih čvorova) - (Rossijeva koliba, Lubenovac i dr.) ili sličnih. Kod organizacije većih skupova na pojedinim lokalitetima i kod izgradnje zgrada moguće je povremeno koristiti kemijske sanitarne uređaje.

(4) Sa parkirnih i manipulativnih površina veličine do 20 osobnih vozila moguće je oborinske vode raspršeno odvesti u okolni teren.

(5) Za veće parkirne i manipulativne površine, od spomenutih u prethodnom stavku, potrebno je osigurati odvodnju oborinskih voda sa pročišćavanjem na separatoru, a potom upustiti u upojni bunar.

Elektroenergetska opskrba

Članak 43.

(1) Od rasklopne stanice (RS) Plješivica koristit će se nadzemni odcjepni 10 kV dalekovod na drvenim stupovima prema Zavižanu i kabela transformatorska stanica Zavižan (KTS 10/04 kV snage 50 kVA) koja služi za napajanje planinarskog doma i meteorološke stanice Zavižan.

(2) Dalekovod (10 kV) iz transformatorske stanice (TS 35/10 kV) Sveti Juraj nakon rekonstrukcije i prema dugoročnim planovima Hrvatske elektroprivrede (HEP) prelaskom na 20 kV može u potpunosti udovoljiti potrebe napajanja tog dijela Parka.

(3) Postojeći priključak na elektro mrežu za lokalitet Zavižan se zadržava.

(4) Unutar Parka svi vodovi vodit će se, odnosno rekonstruirati postojeći, podzemno, u pravilu u koridoru prometnica.

(5) Energetska opskrba ostalih lokaliteta je autonomna te oni koji nisu priključeni na elektro mrežu koristit će agregate i autonomne solarne panele.

(6) Obnovljene i postojeće kuće za povremeni boravak (stočarski stanovi) neće se priključivati na elektro mrežu.

Telekomunikacije

Članak 44.

(1) Područje Parka (lokaliteti) ne predviđa se priključivati na fiksnu telekomunikacijsku mrežu već se koriste GSM i radio veze sa govornicama na posjetiteljskim lokalitetima.

(2) Postavljanje GSM antenskih stupova nije dozvoljeno, a regulirano je Prostornim planom županije Ličko-senjske.

5. MJERE PROVEDBE PLANA

Članak 45.

U provedbi zahvata i korištenju prostora moraju se prethodno utvrditi posebni uvjeti zaštite prirode i druge mjere određene ovim Planom, a sukladno postupcima koje treba izvršiti:

- istraživanja, praćenje (monitoring), kartiranje, uvođenje režima zaštite (dijelova prirode i evidentiranje/provođenje mjera zaštite kulturne graditeljske baštine)
- izrada programa posjećivanja i usluga s prostorno-funkcionalnim rješenjima pojedinih zona odnosno lokaliteta
- unapređenje servisne, sigurnosne i nadzorne funkcije
- izraditi posebne programe sanacije ugroženih dijelova prostora
- izraditi posebne uvjete i mjere poticaja za obavljanje djelatnosti u okviru poljoprivrede, stočarstva i šumarstva
- uspostaviti suradnju s vlasnicima posjeda, korisnicima prostora, udrugama
- izraditi stručne podloge za lokacijske i druge dozvole
- uskladiti prostorne planove na snazi s ovim Planom (Prostorni plan uređenja Grada Senja)
- prometnu i drugu komunalnu infrastrukturu (elektroenergetske vodove), te sustav posjećivanja treba pri detaljnijem planiranju uskladiti s Prostornim planom Parka prirode Velebit.

6. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 46.

(1) Praćenje provođenja ovog Plana obavljat će se putem dokumenata za praćenje stanja u prostoru, kojima će se utvrditi mjere koje treba planirati i provesti u svakom daljnjem planskom periodu.

(2) U provedbi i realizaciji ovoga Plana sudjelovati će službe nadležne za poslove prostornog uređenja za područje Parka te Javna ustanova Nacionalni park Sjeverni Velebit.

(3) Stručne službe će nadležnim tijelima uprave za zaštitu prirode i poslove prostornog uređenja prezentirati informacije o provođenju planiranih aktivnosti iz Plana sa prijedlozima mjera provođenja.

Članak 47.

(1) Prostorni plan uređenja Grada (PPUG) čija naselja ulaze u prostor Parka potrebno je uskladiti s odredbama ovog Plana u dijelu u kojem nisu usklađeni.

(2) Prostornim planom uređenja grada može se odrediti viši prostorni standard od prostornog standarda određenog ovim Planom.

Članak 48.

Postupci izdavanja lokacijskih dozvola, rješenja o uvjetima građenja, rješenja o izvedenom stanju i rješenja o građenju započeti po odredbama prostornih planova koji važe unutar obuhvata ovoga Plana dovršit će se po odredbama tih prostornih planova.

SAŽETAK ZA JAVNOST

OPĆI PODACI

Sjeverni Velebit, površine 109 km² proglašen je nacionalnim parkom 1999. godine („Narodne novine“, br. 58/99.). Obveza donošenja Prostornog plana Nacionalnog parka Sjeverni Velebit (Plan) određena je člankom 69. Zakona o prostornom uređenju i gradnji („Narodne novine“, br. 76/07., 38/09., 55/11., 90/11.).

Velebit je dio velikog Dinarskog sustava, a Park pripada sjevernom dijelu Velebita. Područje Parka nema naselja niti stalnog stanovništva. Ključno značenje za njegovo dugoročno funkcioniranje ima stanovništvo rubnih naselja kao i njegova vanjskog pojasa.

Park se nalazi u Ličko-senjskoj županiji na području Grada Senja. U rubnom području Parka smješteno je devet naselja, s ukupno približno 1000 stanovnika.

ZAŠTITA PRIRODNIH VRIJEDNOSTI I KULTURNIH DOBARA

Planom su, s aspekta zaštite prirode, određene slijedeće zone i podzone:

Zona stroge zaštite koja je podijeljena u dvije podzone - zonu najstrože zaštite (1a) te zonu vrlo stroge zaštite (1b) i **zonu aktivne zaštite** te **zonu korištenja**.

Unutar granica Parka nalaze se slijedeća zaštićena područja: strogi rezervat Hajdučki i Rožanski kukovi, površine 1.296 ha; posebni floristički rezervat Zavižan-Balinovac-Zavižanska kosa, površine 121 ha; posebni floristički rezervat Visibaba, 78 ha i spomenik parkovne arhitekture Velebitski botanički vrt, površine 49 ha.

Zaštićena kulturna dobra i kulturna baština obnavljati će se sukladno posebnim propisima, a predstavlja značajan resurs za promidžbu i daljnji razvitak Parka. Planom su predložena za zaštitu, preventivnu zaštitu, registraciju, kulturna dobra nad kojima još nije uspostavljena zaštita: Mirovo, Struge - Zelengrad, Povijesna cesta Jablanac - Štirovača i Grčki zid. Specifičnost prostora su Velebitski stanovi koji se pojavljuju na tri visinska pojasa: *na podima*, u *nadgorju* i na *vrhgorju*.

NAMJENA I KORIŠTENJE PROSTORA

Osnovna koncepcija uređenja Parka temelji se na održavanju prirodnih sastavnica i dijelova tradicijski kultiviranog krajolika uz mogućnost obavljanja djelatnosti kao što je poljoprivreda i stočarstvo te specifičan oblik turizma kojem je osnovni motiv razgledavanje, planinarenje, rekreacija i istraživačko/znanstveni rad.

Na području Parka nalaze se pretežno šumska tla, a značajne površine zauzima kamenjar, naročito na primorskoj strani. Tek male površine pripadaju poljoprivrednim tlima odavno napuštenih oranica i pašnjaka.

U skladu s obilježjima prostora i obavljanja mogućih djelatnosti i aktivnosti planom su određene:
-površine osnovne namjene: šume posebne namjene; travnjaci - pašnjaci i livade (poljoprivredne površine); gole stijene i točila, kamenjar; zone s ostacima tradicijske gradnje (stočarski stanovi, gospodarske zgrade, suhozidi, šterne i dr.); zone zatečene izgradnje - zgrade povremenog boravka sa planiranom sanacijom; botanički vrt

-površine korištenja - sustav posjećivanja: ulazi u Park (glavni/sekundarni); zone intenzivnog posjećivanja; ulazno - recepcijski i informacijski lokaliteti; poučne zone; planinarske zgrade (dom, kuća, sklonište); šumarske zgrade (lugarnice, bivše staje); meteorološka postaja i opservatorij; ostale zgrade u sustavu posjećivanja

- pojedinačne zgrade i sadržaji unutar površina osnovne namjene (kapela, lokva, vodosprema/šterna, izvor, osmatračnica, vidikovac)
- skupine tradicijskih građevina (ostaci stočarskih stanova), izvori, lokve i šterne
- cestovna infrastruktura (županijska cesta, nerazvrstane ceste, poučna planinarska staza - Premužićeva staza, ostale planinarske staze, biciklističke rute, parkirališta) te
- građevine i koridori ostale infrastrukture.

Planom se osigurava istraživanje trase napuštene transportne žičare Stinica - Alan, kojim će se dokazati opravdanost i način njenog uklanjanja ili zadržavanja pojedinih elemenata (stupa i dr.) kao ostatka industrijske arhitekture. Plan zadržava na lokalitetu Alan postojeće zgrade bivše transportne žičare u funkciji usluga Parka koje se privode namjeni posjećivanja, prezentacije, servisa i dr.

Planom je određena zona zatečene gradnje na lokalitetu Alan, koja će se sanirati sukladno važećim propisima i Odredbama Plana.

Ostale pojedinačne zgrade koje je moguće zadržati i koje su u skladu s Odredbama ovog Plana, tretiraju se kao izgradnja prvenstveno u funkciji poljoprivrede/stočarstva, odnosno kao pojedinačni subjekti/sklopovi na površinama druge namjene (npr. planinarski domovi, planinarske kuće i dr.), a obnavljaju se sukladno posebnim propisima.

Sustav posjećivanja

Prostorna koncepcija organizacije posjećivanja temelji se na prometnoj dostupnosti lokalitetima zadržavanja i boravka u prirodi, mreži zgrada s funkcijama posjećivanja i mreži servisnih funkcija. Planirana su tri glavna ulaza: Babić Siča, Štirovača i Alan. Uz glavne ulaze planirano je i nekoliko sekundarnih ulaza: Ledena draga, Begovača, Mrkvište, Velike Brisnice i Gornja Klada.

Zone intenzivnog posjećivanja obuhvaćaju veće površine i komplekse sa svim sadržajima i uslugama za okupljanja većeg broja posjetitelja: *Zavižan* - planinarski dom s ulaznim prostorom Botaničkog vrta, kapelom, pratećim zgradama te planinskim opservatorijem; *Štirovača* - izletišta sa smještajnim i pratećim zgradama/objektima oivičeno rubom šume; *Alan* - planinarski dom, zatečene zgrade i sadržaji namijenjeni Javnoj ustanovi; *Lubenovac* - preventivno zaštićene povijesne ruralne cjeline, planinarska kuća i sadržaji u funkciji Javne ustanove.

Ostali lokaliteti i pojedinačne zgrade/građevine smješteni su u sklopu posjetiteljskih i ulaznih zona ili izdvojeno, a kako slijedi: postojeća meteorološka postaja u sklopu lokaliteta Zavižan; meteorološki planinski opservatorij na području Zavižana; planinarske zgrade: Rossijeva koliba-sklonište, planinarska kuća Lubenovac; šumarske zgrade (postojeće lugarnice, šumarske kuće, staje, botanička stanica); ostale zgrade za upravljanje Parkom i posjećivanje; vidikovci; osmatračnica; poučne zone.

INFRASTRUKTURA

Načelno, standard svih javnih cesta u Parku zadovoljava sadašnje potrebe, a za dijelove cestovne mreže planira se etapna rekonstrukcija. Iskoristive vodne pojave u granicama Parka po zalihama su skromne i glavnim dijelom ograničene na cisterne i lokve, osim dva stalna izvora. Na lokalitetima Zavižan, Alan i Štirovača obveza je odvesti sanitarne otpadne vode u sabirne nepropusne jame koje treba prazniti van granica Parka. Elektroopskrba je dosada riješena na lokalitetu Zavižan. Unutar Parka planira se korištenje obnovljivih izvora energije (solarne panele i sl.). Obnovljene i postojeće zgrade za povremeni boravak (stočarski stanovi) neće se priključivati na elektro mrežu.

Područje Parka ne predviđa se priključivati na fiksnu telekomunikacijsku mrežu već se koriste GSM i radio veze sa govornicama na posjetiteljskim lokalitetima. Postavljanje GSM antenskih stupova regulirano je Prostornim planom Ličko-senjske županije.